

מחקר שנערך בפקולטה לחינוך למדע וטכנולוגיה מצביע על הפער העצום בין השיח הציבורי לפרקטיקה המדעית

ד"ר דניאלה אור

פרופ' אילת ברעם-צברי

דוגמה משיחה בקבוצת הפייסבוק

רפואה ברשת החברתית: הרחק מהעובדות

למאמר: <http://www.asmscience.org/content/journal/jmbe/10.1128/jmbe.v19i1.1500>

4% מהאייטימים שנבדקו התייחסו למחקר או למקור אחר לטענותיהם. התוצאות מלמדות על הפער העצום בין השיח הציבורי לשיח המדעי. עם זאת, חלק גדול מאוד מן הציבור מתעניין במדע ורפואה. חלקים גדולים מאוד מן השיח ברשתות סובבים סביב נושאים אלו, והמסקנה היא שעלינו למצוא דרכים יעילות ומוטאמות יותר להנגשת המדע לציבור.

ד"ר אור, בוגרת תואר ראשון בתקשורת ומדעי המדינה ותואר שני במדעי המדינה באוניברסיטת תל אביב, שירתה ביחידת דובר צה"ל כקצינת מחקר ואסטרטגיה, ואת הדוקטורט כתבה בהנחייתם של פרופ' צבי רייך ופרופ' עמית שכטר מהמחלקה לתקשורת באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. בימים אלה היא מסיימת מחקר נוסף, הבודק כיצד מחליטים אנשים מהו מזון בריא על סמך מידע בפייסבוק. המחקר נתמך במלגה לקידום נשים במדע מטעם משרד המדע בשיתוף חברת "יוגו" העוסקת בניתוח מדיה חברתית.

הציבור מתעניין בנושאים מדעיים ורפואיים - אך הדיונים ברשתות החברתיות בנושאים אלה רחוקים מאוד מהסטנדרט המדעי לדיון. כך עולה ממחקרן של פרופ' אילת ברעם-צברי והפוסט-דוקטורנטית ד"ר דניאלה אור שפורסם בגיליון של Journal of Microbiology & Biology Education. המחקר, שבחן את השיח על חיסוני הפוליו בשנת 2013, מבוסס על מדגם מתוך עשרות אלפי הודעות ותגובות שכתבו כ-1,700 חברים בקבוצת "הורים מדברים על חיסון הפוליו". לדברי ד"ר אור, "רבים מהכותבים הפגינו חוסר אמון עמוק במשרד הבריאות והתמקדו בסיפורים אישיים דרמטיים על חשבון ההקשר הרחב והעובדות המדעיות הרלוונטיות. השיח בקבוצה אופיין בהטיות טיפוסיות לתקשורת ההמונים ובמרכיב חזק של פחד מאי-ודאות. הטענות 'מגובות' בעיקר בפאתוס, לא בעובדות. אף שכ-50% מהאייטימים עסקו ישירות בשאלות מדעיות או רפואיות, הטענות כמעט שלא גובו בראיות אמפיריות. למעשה, רק